

НАЦІОНАЛЬНІ НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

У СФЕРІ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ, ЗГАРМОНІЗОВАНІ З МІЖНАРОДНИМИ. СТАН, ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Ф. Грищенко, кандидат військових наук, начальник науково-організаційного сектору — вчений секретар, ДП «УкрНДНЦ проблем стандартизації, сертифікації та якості», м. Київ

НАЦИОНАЛЬНЫЕ НОРМАТИВНЫЕ ДОКУМЕНТЫ В СФЕРЕ ОЦЕНКИ СООТВЕТСТВИЯ, ГАРМОНИЗИРОВАННЫЕ С МЕЖДУНАРОДНЫМИ. СОСТОЯНИЕ, ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ
Ф. Грищенко, кандидат военных наук, начальник научно-организационного сектора — ученый секретарь, ГП «УкрНИУЦ проблем стандартизации, сертификации и качества», г. Киев

NATIONAL NORMATIVE DOCUMENTS IN THE FIELD OF CONFORMITY ASSESSMENT, HARMONIZED WITH INTERNATIONAL REGULATIONS. STATE, TRENDS AND PROSPECTS
F. Gryshchenko, Candidate of Military Sciences, Research-Organizational Sector Chief — Scientist Secretary, «Ukrainian Research and Training Centre for Standardization, Certification and Quality Problems» State Enterprise, Kyiv

На сьогодні відповідно до положень Загальнодержавної програми [1] відбувається адаптація національного законодавства України до законодавства Європейського Союзу, у тому числі національних НД — до відповідних міжнародних НД у сфері оцінювання відповідності.

Оцінювання відповідності (conformity assessment) — це доведення того, що встановлені вимоги до продукції, процесу, системи, осіб або органу виконано [2]. Аналізу стану наближення національних НД з оцінювання відповідності до відповідних міжнародних НД завжди приділялася певна увага [3—7]. Однак подальший розвиток як міжнародних НД, так і насамперед згармонізованих національних НД потребує комплексного порівняльного кількісного аналізу їх сучасного стану, особливо з огляду на те, що такий аналіз було здійснено п'ять років тому.

У статті виконано комплексний порівняльний аналіз сучасного стану міжнародних і згармонізованих національних нормативних документів (НД) у сфері оцінювання відповідності, виявлено основні тенденції їх розвитку. Надано конкретні практичні пропозиції щодо прискорення наближення національних НД до міжнародних НД у цій сфері.

Мета статті — на підставі комплексного порівняльного кількісного аналізу сучасного стану міжнародних і згармонізованих національних НД з оцінювання відповідності виявити основні тенденції та перспективи їх розвитку, а також сформулювати конкретні практичні пропозиції щодо прискорення наближення національних НД до відповідних міжнародних НД.

Чинні міжнародні НД з оцінювання відповідності

Станом на 01.01.2012 загалом чинні 26 міжнародних НД з оцінювання відповідності [8], у тому числі 8 настанов (ISO/IEC Guide чи ISO Guide), 13 міжнародних стандартів (ISO/IEC), 5 загальнодоступних ▶

технічних умов ISO (ISO/PAS) (табл. 1). Частка на-
станов у загальній кількості міжнародних НД складає

близько 30,8 %, частка міжнародних стандартів — 50%,
а частка загальнодоступних технічних умов — 19,2 %.

Таблиця 1. Міжнародні та згармонізовані національні НД з оцінювання відповідності

Позначення та назва	
міжнародного НД	згармонізованого національного стандарту
1	2
ISO/IEC Guide 23:1982. Methods of indicating conformity with standards for third-party certification systems <i>Методи зазначення відповідності стандартам для систем сертифікації третьої сторони</i>	—
ISO Guide 27:1983. Guidelines for corrective action to be taken by a certification body in the event of misuse of its mark of conformity <i>Настанови щодо коригувальних дій органу із сертифікації у разі неправильного використання їхнього знака відповідності</i>	—
ISO/IEC Guide 28:2004. Conformity assessment — Guidance on a third-party certification system for products	ДСТУ ISO/IEC Guide 28:2007. Оцінювання відповідності. Наставови щодо системи сертифікації продукції третьою стороною (ISO/IEC Guide 28:2004, IDT)
ISO/IEC Guide 53:2005. Conformity assessment — Guidance on the use of an organization’s quality management system in product certification	ДСТУ ISO/IEC Guide 53:2008. Оцінювання відповідності. Порядок використання системи управління якістю організації у сертифікації продукції (ISO/IEC Guide 53:2005, IDT)
ISO/IEC Guide 60:2004. Conformity assessment — Code of good practice	ДСТУ ISO/IEC Guide 60:2007. Оцінювання відповідності. Кодекс усталеної практики (ISO/IEC Guide 60:2004, IDT)
ISO/IEC Guide 65:1996. General requirements for bodies operating product certification system <i>Загальні вимоги до органів, які керують системами сертифікації продукції</i>	—
ISO/IEC Guide 67:2004. Conformity assessment — Fundamentals of product certification	ДСТУ ISO/IEC Guide 67:2008. Оцінювання відповідності. Засади сертифікації продукції (ISO/IEC Guide 67:2004, IDT)
ISO/IEC Guide 68:2002. Arrangements for the recognition and acceptance of conformity assessment results	ДСТУ-Н ISO/IEC Guide 68:2008. Угоди щодо визнання та прийняття результатів оцінювання відповідності (ISO/IEC Guide 68:2002, IDT)
ISO/IEC 17000:2004. Conformity assessment — Vocabulary and general principles	ДСТУ ISO/IEC 17000:2007. Оцінювання відповідності. Словник термінів і загальні принципи (ISO/IEC 17000:2004, IDT). — На заміну ДСТУ 1.1-2001 (у частині розділів 14—19) та ДСТУ 2462-94
ISO/PAS 17001:2005. Conformity assessment — Impartiality — Principles and requirements	ДСТУ-П ISO/PAS 17001:2008. Оцінювання відповідності. Неупередженість. Принципи та вимоги (ISO/PAS 17001:2005, IDT). — Діє до 2012-01-01

1	2
ISO/PAS 17002:2004. Conformity assessment — Confidentiality — Principles and requirements	ДСТУ-П ISO/PAS 17002:2008. Оцінювання відповідності. Конфіденційність. Принципи та вимоги (ISO/PAS 17002:2004, IDT). — Діє до 2012-01-01
ISO/PAS 17003:2004. Conformity assessment — Complaints and appeals — Principles and requirements	ДСТУ-П ISO/PAS 17003:2008. Оцінювання відповідності. Скарги й апеляції. Принципи та вимоги (ISO/PAS 17003:2004, IDT). — Діє до 2012-01-01
ISO/PAS 17004:2005. Conformity assessment — Disclosure of information — Principles and requirements	ДСТУ-П ISO/PAS 17004:2008. Оцінювання відповідності. Розголошення інформації. Принципи та вимоги (ISO/PAS 17004:2005, IDT). — Діє до 2012-01-01
ISO/PAS 17005:2008. Conformity assessment — Use of management systems — Principles and requirements	ДСТУ ISO/PAS 17005:2009. Оцінювання відповідності. Використання систем управління. Принципи та вимоги (ISO/PAS 17005:2008, IDT). — Чинний з 2012-01-01
ISO/IEC 17007:2009. Conformity assessment — Guidance for drafting normative documents suitable for use for conformity assessment	ДСТУ ISO/IEC 17007:2009. Оцінювання відповідності. Наставови щодо складання нормативних документів, придатних до використання для оцінювання відповідності. (ISO/IEC 17007:2009, IDT). — На заміну ДСТУ ISO/IEC Guide 7:2008. — Чинний з 2012-01-01
ISO/IEC 17011:2004. Conformity assessment — General requirements for accreditation bodies accrediting conformity assessment bodies	ДСТУ ISO/IEC 17011:2005. Оцінювання відповідності. Загальні вимоги до органів акредитації, що акредитують органи оцінювання відповідності (ISO/IEC 17011:2004, IDT). — На заміну ДСТУ ISO/IEC TR 17010-2001, ДСТУ EN 45002-98, ДСТУ EN 45003-98, ДСТУ EN 45010-2001
ISO/IEC 17020:1998. General criteria for the operation of various types of bodies performing inspection	ДСТУ ISO/IEC 17020-2001. Загальні критерії щодо діяльності органів різного типу, що здійснюють інспектування (ISO/IEC 17020:1998, IDT). — На заміну ДСТУ EN 45004-98
ISO/IEC 17021:2006. Conformity assessment — Requirements for bodies providing audit and certification of management systems	ДСТУ ISO/IEC 17021-1:2008. Оцінювання відповідності. Вимоги до органів, які провадять аудит і сертифікацію систем управління (ISO/IEC 17021:2006, IDT). — На заміну ДСТУ EN 45012-2001
ISO/IEC 17021:2011. Conformity assessment — Requirements for bodies providing audit and certification of management systems <i>Оцінювання відповідності. Вимоги до органів, які провадять аудит і сертифікацію систем управління</i>	—
ISO/IEC 17024:2003. Conformity assessment — General requirements for bodies operating certification of persons	ДСТУ ISO/IEC 17024:2005. Оцінювання відповідності. Загальні вимоги до органів, що здійснюють сертифікацію персоналу (ISO/IEC 17024:2003, IDT)

1	2
ISO/IEC 17025:2005. General requirements for the competence of testing and calibration laboratories ISO/IEC 17025:2005/Cor 1:2006	ДСТУ ISO/IEC 17025:2006. Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій (ISO/IEC 17025:2005, IDT). — На заміну ДСТУ ISO/IEC 17025-2001
ISO/IEC 17030:2003. Conformity assessment — General requirements for third-party marks of conformity	ДСТУ ISO/IEC 17030:2005. Оцінювання відповідності. Загальні вимоги до знаків відповідності третьої сторони (ISO/IEC 17030:2003, IDT)
ISO/IEC 17040:2005. Conformity assessment — General requirements for peer assessment of conformity assessment bodies and accreditation bodies	ДСТУ ISO/IEC 17040:2007. Оцінювання відповідності. Загальні вимоги до рівноправного оцінювання органів оцінювання відповідності та органів акредитації (ISO/IEC 17040:2005, IDT)
ISO/IEC 17043:2010. Conformity assessment — General requirements for proficiency testing <i>Оцінювання відповідності — Загальні вимоги щодо тестування на професійність</i>	—
ISO/IEC 17050-1:2004. Conformity assessment. — Supplier's declaration of conformity — Part 1: General requirements	ДСТУ ISO/IEC 17050-1:2006. Оцінювання відповідності. Декларація постачальника про відповідність. Частина 1. Загальні вимоги (ISO/IEC 17050-1:2004, IDT). — На заміну ДСТУ EN 45014-2001)
ISO/IEC 17050-2:2004. Conformity assessment — Supplier's declaration of conformity — Part 2: Supporting documentation	ДСТУ ISO/IEC 17050-2:2006. Оцінювання відповідності. Декларація постачальника про відповідність. Частина 2. Підтверджувальна документація (ISO/IEC 17050-2:2004, IDT). — На заміну ДСТУ EN 45014-2001)
Розшифрування скорочень: ДСТУ — національний стандарт; ДСТУ EN — національний стандарт, згармонізований зі стандартом Європейського комітету зі стандартизації (CEN) чи Європейського комітету зі стандартизації в галузі електротехніки (CENELEC); ДСТУ ISO/IEC — національний стандарт, згармонізований зі стандартом Міжнародної організації зі стандартизації (ISO) та Міжнародної електротехнічної комісії (IEC); ДСТУ ISO/IEC Guide — національний стандарт, згармонізований з настановою ISO та IEC; ДСТУ-Н ISO/IEC Guide — настанова, гармонізована з настановою ISO та IEC; ДСТУ ISO/PAS — національний стандарт, згармонізований із загальнодоступними технічними умовами ISO; ДСТУ-П ISO/PAS — пробний стандарт, згармонізований із загальнодоступними технічними умовами ISO; EN — стандарт CEN чи CENELEC; ISO/IEC — стандарт, прийнятий спільно ISO та IEC; Cor (Correction) — поправка до НД ISO; IDT (Identical) — ідентичний ступінь відповідності національного НД міжнародному НД.	

Усі міжнародні НД розроблено робочими групами ISO/CASCO (ISO Committee on conformity assessment — Комітет ISO з оцінювання відповідності). Вони охоплюють такі 13 тем (видів діяльності) з оцінювання відповідності [9]:

- словник, принципи та загальні елементи оцінювання відповідності (ISO/IEC 17000:2004);
- кодекс усталеної практики для оцінювання відповідності (ISO/IEC Guide 60:2004);

- складання НД, придатних до використання для оцінювання відповідності (ISO/IEC 17007:2009);
- випробування / калібрування (ISO/IEC 17025:2005; ISO/IEC 17043:2010);
- інспектування (ISO/IEC 17020:1998);
- декларація відповідності постачальника (ISO/IEC 17050-1:2004; ISO/IEC 17050-2:2004);
- сертифікація / реєстрація продукції (ISO/IEC Guide 23:1982; ISO/IEC Guide 28:2004);

ISO/IEC Guide 53:2005; ISO/IEC Guide 65:1996; ISO/IEC Guide 67:2004);

- сертифікація / реєстрація системи управління (ISO/IEC 17021:2006);
- сертифікація / реєстрація персоналу (ISO/IEC 17024:2003);
- знаки відповідності (ISO Guide 27:1983; ISO/IEC 17030:2003);
- акредитація (ISO/IEC 17011:2004);
- угоди про взаємне визнання (ISO/IEC Guide 68:2002);
- рівноправне оцінювання (ISO/IEC 17040:2005).

Порівнюючи дані про міжнародні НД станом на 01.01.2012 (табл. 1) із аналогічними даними станом на 01.01.2007 [6, табл. 1], можна зазначити, що базисний абсолютний приріст (збільшення загальної кількості міжнародних НД за п'ять років) складає один міжнародний НД. Середній абсолютний приріст (середньоарифметичне значення) становить 0,2 міжнародних НД за рік. Коефіцієнт оновлення міжнародних НД (відношення кількості нових НД, прийнятих за п'ять років, до їх загальної кількості станом на 01.01.2012) дорівнює 15,4 %, а коефіцієнт скасування міжнародних НД (відношення кількості НД, скасованих за п'ять років, до їхньої загальної кількості станом на 01.01.2012) — 11,5 %.

Чинні згармонізовані національні НД з оцінювання відповідності

Станом на 01.01.2012 загалом чинний 21 згармонізований національний НД України з оцінювання відповідності [10], у тому числі 1 настанова, 16 національних стандартів, 4 пробних стандарти (табл. 1). Частка настанов у загальній кількості згармонізованих національних НД приблизно складає 4,8 %, частка згармонізованих національних стандартів — 76,2 %, а частка пробних стандартів — 19,0 %.

Усі згармонізовані національні НД розроблено національним технічним комітетом зі стандартизації (ТК) ТК 89 «Оцінка відповідності». Із табл. 1 видно, що всі згармонізовані національні НД за ступе-

нем відповідності є ідентичними (IDT) з відповідними міжнародними НД, що гарантує прозорість, яка, у свою чергу, є запорукою сприяння торгівлі.

Порівнюючи дані щодо згармонізованих національних НД станом на 01.01.2012 (табл. 1) із аналогічними даними станом на 01.01.2007 [6, табл. 1], зауважимо, що базисний абсолютний приріст складає 12 згармонізованих національних НД. Звідси середній абсолютний приріст дорівнює 2,4 згармонізованим національним НД за рік. Коефіцієнт оновлення згармонізованих національних НД становить 57,1 %, а коефіцієнт скасування — 9,5%.

Коефіцієнт гармонізації (відношення загальної кількості згармонізованих національних НД до загальної кількості міжнародних НД) національних НД станом на 01.01.2012 приблизно становить 80,8 %.

Порівняльний аналіз міжнародних і згармонізованих національних НД з оцінювання відповідності

У табл. 2 зведено розраховані вище кількісні показники розвитку чинних міжнародних і згармонізованих національних НД з оцінювання відповідності. Із цієї таблиці видно, що станом на 01.01.2012 загальна кількість згармонізованих національних НД менше загальної кількості міжнародних на п'ять НД. Проте за п'ять років збільшились базисний абсолютний приріст (на 11 шт.), середній абсолютний приріст (на 2,2 шт. за рік) і коефіцієнт оновлення (на 41,7 %) згармонізованих національних НД.

Порівнюючи коефіцієнт гармонізації (36 %) національних НД станом на 01.01.2007 [6] із аналогічним показником (80,8 %) станом на 01.01.2012 зазначимо, що він теж за цей час істотно збільшився (на 44,8 %). Водночас за аналізований період зменшився коефіцієнт скасування (на 2 %) згармонізованих національних НД порівняно з аналогічним міжнародним показником. Безумовно, це — позитивні тенденції у розвитку згармонізованих національних НД з оцінювання відповідності протягом 2007—2011 років.

Таблиця 2. Зіставлення кількісних показників розвитку чинних міжнародних і згармонізованих національних НД з оцінювання відповідності

Показник	Значення показника		Відхилення (+, -)
	міжнародного	національного	
Загальна кількість НД станом на 01.01.2012, шт.	26	21	- 5
Базисний абсолютний приріст НД за 2007—2011 роки, шт.	1	12	+ 11
Середній абсолютний приріст НД за 2007—2011 роки, шт. за рік	0,2	2,4	+ 2,2
Коефіцієнт оновлення НД за 2007—2011 роки, %	15,4	57,1	+ 41,7
Коефіцієнт скасування НД за 2007—2011 роки, %	11,5	9,5	- 2

Таблиця 3. Проекти міжнародних НД з оцінювання відповідності

Позначення та назва проекту міжнародного НД	Поточна стадія розроблення проекту
ISO/IEC FDIS 17020. Conformity assessment — Requirements for the operation of various types of bodies performing inspection <i>Оцінювання відповідності — Вимоги щодо діяльності органів різного типу, що здійснюють інспектування</i>	50.20. Почато голосування з FDIS
ISO/IEC NP TS 17021-2. Conformity assessment — Requirements for third party certification auditing of environmental management systems — Part 2: Competence requirements <i>Оцінювання відповідності — Вимоги до сертифікації третьою стороною, яка здійснює аудит систем екологічного управління Частина 2: Вимоги до компетенції</i>	10.99. Новий проект ухвалено
ISO/IEC CD TS 17022. Conformity assessment – Requirements and recommendations for the content of a third-party audit report on management systems <i>Оцінювання відповідності — Вимоги та рекомендації до змісту звіту аудиту третьою стороною із систем управління</i>	30.60. Розіслано підсумки зауважень / голосування
ISO/IEC DIS 17024. Conformity assessment — General requirements for bodies operating certification of persons <i>Оцінювання відповідності — Загальні вимоги до органів, що здійснюють сертифікацію персоналу</i>	40.60. Відправлено підсумки голосування
ISO/IEC DIS 17065. Conformity assessment — Requirements for bodies certifying products, processes and services <i>Оцінювання відповідності — Вимоги до органів, що здійснюють сертифікацію продукції, процесів та послуг</i>	40.60. Відправлено підсумки голосування
ISO/IEC WD 17067. Conformity assessment — Fundamentals of product certification <i>Оцінювання відповідності — Засади сертифікації продукції</i>	30.20. Почато вивчення / голосування CD
Розшифрування скорочень: CD — проект на стадії комітету; DIS — проект міжнародного стандарту; FDIS — остаточний проект міжнародного стандарту; NP — пропозиція щодо нової робочої теми; TS — технічна умова; WD — робочий проект.	

Проекти міжнародних НД і згармонізованих національних НД з оцінювання відповідності

Станом на 01.01.2012 CASCO розробляє два нових міжнародних стандарти (ISO/IEC 17065, ISO/IEC 17067) і дві нові міжнародні технічні умови (ISO/IEC TS 17021-2, ISO/IEC TS 17022), а також переглядає два чинних міжнародних стандарти (ISO/IEC 17020, ISO/IEC 17024) (табл. 3) [8].

Видання ISO/IEC 17020 очікується у першому півріччі 2012 року, ISO/IEC 17024 і нового ISO/IEC 17065 — наприкінці 2012 року, а решти міжнародних НД — упродовж 2013 року. Ці проекти міжнародних НД охоплюють чотири теми (види діяльності) з оцінювання відповідності:

- інспектування (ISO/IEC 17020);
- сертифікація / реєстрація продукції (ISO/IEC 17065, ISO/IEC 17067);

- сертифікація / реєстрація системи управління (ISO/IEC 17021-2, ISO/IEC 17022);

- сертифікація / реєстрація персоналу (ISO/IEC 17024).

У частині 1 «Нові теми» Плану [11] сплановано розроблення зміни № 1 до ДСТУ ISO/IEC 17011:2005 «Оцінювання відповідності. Загальні вимоги до органів акредитації, що акредитують органи оцінювання відповідності». Затвердження цієї зміни очікується на початку 2012 року.

ВИСНОВКИ

1. Аналіз показує, що протягом 2007—2011 років динаміка розвитку згармонізованих національних НД з оцінювання відповідності значно краща динаміки розвитку відповідних міжнародних НД: загальна кількість згармонізованих національних НД зростає на 12 НД, середній абсолютний приріст — на 2,2

6. Грищенко Ф., Цициліано О., Гавриленко С. Оцінювання відповідності: зближення міжнародної та національної нормативних баз // Стандартизація, сертифікація, якість. — 2007. — № 4. — С. 38—43.
7. Грищенко Ф. В. Международные нормативные документы в области оценки соответствия: анализ и перспективы // Методы оценки соответствия. — 2008. — № 9. — С. 30—33.
8. Products/ISO standards/By TC/CASCO // Офіційний веб-портал ISO. — Режим доступу до інформації: http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_tc_browse.htm?commid=54998.
9. Оцінювання відповідності. Наставови щодо складання нормативних документів, придатних до використання для оцінювання відповідності. (ISO/IEC 17007:2009, IDT): ДСТУ ISO/IEC 17007:2009. — [Чинний від 2012-01-01]. — К.: Держспоживстандарт України, 2011. — 14 с. — (Національний стандарт України).
10. Каталог нормативних документів 2011: у 3 т. — К.: ДП «УкрНДНЦ», 2011. — Т. 1. — Кн. 1. — 421 с.
11. План національної стандартизації України на 2011 рік / Офіційний веб-портал Держспоживстандарту України. — Режим доступу до плану: http://www.dssu.gov.ua/control/uk/publish/article/main?art_id=89426&cat_id=89425.
12. Національна стандартизація. Правила і методи прийняття та застосування міжнародних і регіональних стандартів (ISO/IEC Guide 21:1999, NEQ): ДСТУ 1.7:2001. — [Чинний від 2001-07-01]. — К.: Держспоживстандарт України, 2003. — 28 с. — (Національний стандарт України). ■

ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДП «УКРНДНЦ»

Основні завдання Інституту підготовки фахівців ДП «УкрНДНЦ»

- Підготовка спеціалістів і магістрів (друга вища освіта).
- Підготовка кандидатів в аудитори із сертифікації:
  - продукції та послуг;
  - систем управління якістю за ДСТУ ISO 9001:2000;
  - систем управління навколишнім середовищем за ДСТУ ISO 14001;
  - систем управління безпечністю харчових продуктів за ДСТУ 4161—2003.
- Підготовка кандидатів в аудитори з метрології та лабораторій.
- Підготовка органів з сертифікації до акредитації.
- Підготовка фахівців за напрямками:
  - підготовка асесорів (аудиторів з акредитації лабораторій за ДСТУ ISO/IEC 17025);
  - повірка та калібрування засобів виміральної техніки;
  - метрологічне забезпечення вимірювань та виробництва;
  - розробка та внутрішній аудит систем управління.

Структура Інституту підготовки фахівців

- Кафедра акредитації лабораторій, механічних та геометричних вимірювань.
- Кафедра оцінки відповідності, стандартизації та управління якістю.
- Кафедра метрологічного забезпечення виробництва, електричних та радіотехнічних вимірювань.
- Кафедра екологічного контролю, теплотехнічних та фізико-хімічних вимірювань.
- Кафедра управління якістю та випробування харчових продуктів.
- Кафедра споживчої політики.

Контакти

Тел.: (044) 452-34-27, 450-67-19

Тел./факс: (044) 459-58-95

Адреса: 03115, м. Київ, вул. Святошинська, 2, 6-й поверх

E-mail: decanat@ukrndnc.org.ua

